

Rovers, B. 1999. "Redactioneel; Criminologie-onderwijs in Nederland." Tijdschrift voor Criminologie 41:249.

Criminologie-onderwijs in Nederland

Ben Rovers

Op het laatste congres van de Nederlandse Vereniging voor Kriminologie (NVK), op 17 juni van dit jaar in Amsterdam, werd een plan gepresenteerd voor een nieuw te starten doctoraalopleiding criminologie in Nederland. Deze bestaat op dit moment niet. Het plan werd gepresenteerd door vertegenwoordigers van de juridische faculteiten van de Erasmus universiteit, de Universiteit Leiden en de Vrije Universiteit. Ook het WODC en het NSCR zijn erbij betrokken en zullen, als het allemaal doorgaat, gastdocenten gaan leveren.

Dit plan zou wel eens het begin kunnen markeren van een bijzonder positieve ontwikkeling. De criminologie kan een impuls gebruiken en die kan mijns inziens alleen uit het (doctoraal)onderwijs komen. Een volwaardige opleiding is goed voor de ontwikkeling van het vakgebied; het schept middelen voor criminologiebeoefening, maar belangrijker nog: het schept criminologiebeoefenaren die in uiteenlopende functies in de samenleving terecht zullen komen. Zij zullen letterlijk het denkpotentieel van de criminologie vergroten en daarmee een impuls geven aan het vakgebied.

Tijdens de sessies die speciaal gewijd waren aan de onderwijsplannen, werd vrijelijk gediscussieerd over bijvoorbeeld de noodzaak van een doctoraalopleiding criminologie, over de doelstellingen van de nieuwe studie en over de beroepsprofielen van afgestudeerden. Nuttige discussies. Al leidt het ook snel tot een opsomming van op zichzelf onverenigbare verlanglijstjes: de opleiding mag niet te breed, want dat leidt tot een bleek profiel. Het onderwijsprogramma mag echter ook weer niet te eng, want dan is het bereik te smal en komen er onvoldoende studenten op af. De opleiding moet aansluiten bij nieuwe stromingen in de criminologie, maar moet ook een herkenbare traditie vertegenwoordigen. Et cetera. Ook de organisatorische inbedding van de opleiding roept nog vragen op; studenten willen een herkenbaar programma met herkenbare en aanspreekbare docenten. Dat laatste zal moeilijk worden wanneer de vakken worden aangeboden in tenminste drie steden in de Randstad.

Toch zal het succes van de nieuwe opleiding naar mijn idee niet afhangen van de inhoud van het programma of van de organisatorische en praktische inbedding. Deze zaken zullen zichzelf wel wijzen; kinderziektes kunnen immers worden verholpen en van fouten kan worden geleerd. De belangrijkste voorwaarde voor succes lijkt mij gelegen in de snelle oprichting van een tweede doctoraalopleiding criminologie in Nederland. De concurrentie, die vanzelfsprekend zal ontstaan, is noodzakelijk voor het kwalitatief op peil houden van de respectieve opleidingen. Bovendien is concurrentie bevorderlijk voor de innovatie van het onderwijs op de lange termijn. Hier ligt dus een mooie taak voor criminologen uit Utrecht, Groningen, Twente en Maastricht. Zij kunnen de eerste doctoraalopleiding criminologie in Nederland tot een groot succes maken door zelf ook een opleiding te starten.